

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Markera verksamheter som planen avser Förskola Förskoleklass Grundskola Grundsärskola Fritidshem Gymnasieskola Gymnasiesärskola Annan pedagogisk verksamhet	Lindbacken och Årstaskolan Sparrisgatan 4 Uppsala
Ansvarig för planen Förskolechef: Rektor: Verksamhetschef: Benämnd chef i planen.	Carina Bellbring, rektor Telnr 018-727 69 70 Carina.bellbring@ uppsala.se
Planens giltighetstid:	Läsår 2016/2017

1. SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och ha tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

2. UTVÄRDERING AV ÅTGÄRDER ENLIGT FÖREGÅENDE PLAN

Utvärderingen av hur åtgärderna i föregående års plan har genomförts är utgångspunkten för den nya planen.

2.1.

Föregående periods åtgärder	Målet för åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det
Skolan ska ha ett gemensamt arbete kring att träna eleverna i att få/behålla en tolerans för olikheter.	- I F-klass, åk 2 och åk 4 deltar barnen i skolans SMILE-utbildning som genomförs av särskilt utbildade pedagoger. - VIP-lektioner förbereds av en utsedd vuxengrupp. Denna grupp ansvarar för att diskrimineringsgrunderna bearbetas i det lektionsmaterial som tas fram. Klasslärarna ansvarar för att använda materialet. - Vip-tid finns schemalagd i alla klasser samt på fritids.	Vi har god grundstämning på skolan och anser att vi lyckas med att få värdegrundsarbetet att genomsyra vår skolverksamhet.

2.2. Elevernas synpunkter och tankar har tagits med vid utvärdering av planen

3. FRÄMJANDE ARBETE

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Syftet är att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och genomförs utan att det föranleds av något särskilt identifierat problem i verksamheten.

3.1. Förskolans/skolans prioriterade insatser

Områden

1. Kränkande behandling
2. Kön
3. Könsidentitet eller könsuttryck
4. Etnisk tillhörighet
5. Religion eller annan trosuppfattning
6. Funktionsnedsättning
7. Sexuell läggning
8. Ålder

Insats	Områden som berörs av insatsen (ange nummer)	Ansvar/person anges	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Fadderverksamheten startar redan första veckan på höstterminen. Våra nya elever får en fadder vid läsårets första vecka.	Samtliga områden	Klassläraren	Faddring pågår under hela läsåret.	Lärarna utvärderar enskilt inför planeringsdagarna. Eleverna genom samtal i sina klasser samt vid årets elevenkät.
Årligen genomför vi antingen Fair play eller Fair-day	Samtliga områden	Stop IT-gruppen	I september.	Efter genomförandet.
STOP IT- grupperna utbildar våra kamrattstödjare. Kamrattstödjarna går sedan ut i sina egna klasser, där de leder värdegrundsövningar. I början av terminen kartlägger STOP IT- gruppen klimatet i i varje klass. Klassläraren arbetar sedan medvetet med klimatet i klassen och STOP IT följer upp det vid flera tillfällen per år. STOP IT-gruppen	Samtliga områden	STOP IT-gruppen	Hela läsåret	Kontinuerligt under året.

dokumenterar sitt arbete och meddelar skolledningen direkt om de får kännedom om att elev upplever sig kränkt. <i>STOP IT-gruppen är skolans antimobbingsgrupp och består av tre-fyra vuxna - lärare och fritidspersonal. Varje klass har också fem kamratstödjare som regelbundet träffar STOP IT och samtalar med sin klasslärare.</i>				
Elevrådets dag	Samtliga områden	Elevrådet, slöjdlärare och biträdande rektor	Vecka 7	Av elevrådet vid nästkommande elevrådsmöte
VIP-arbete På vår skola ska värdegrundsarbete genomsyra all verksamhet. Genom ett genomtänkt värdegrundsarbete kan vi ge eleverna bättre förutsättningar för att tillgodogöra sig nödvändiga kunskaper och färdigheter. Vi arbetar med VIP = Värdegrundsarbete I Praktiken på schemat. Som verktyg i VIP- använder vi oss av klassråd, elevråd, STOP-IT (mobbings-förebyggande), faddring, SMILE m.m.	Samtliga områden	All personal	Hela läsåret	I slutet av varje termin
SMILE-programmet innehåller tre delar: • Social färdighetsträning, t ex "säga tack", "be om ursäkt". • Känslokонтроllträning – att förstå sina egna och andras känslor och kunna uttrycka dem på ett bra sätt. • Moralträning – som handlar om våra värderingar och hur de påverkar mig och min omgivning. Genom rollspel, diskussioner och värderingsövningar får eleverna tänka till om viktiga frågor och träna sitt eget beteende i samspel med andra. Målet är att alla elever på våra skolor minst tre gånger under sin skoltid ska få ta del av SMILE-	Samtliga områden.	Klassläraren och SMILE-instruktör	I F-klass, åk 2 och åk 4	Efter avslutad kurs

lektioner.				

4. KARTLÄGGNING

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som identifieras i verksamheten ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen omfattar såväl förekomsten av trakasserier och kränkande behandling som en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå.

4.1. Redovisning av hur periodens kartläggning har gått till och hur personalen och barnen/eleverna har medverkat

Kartläggning sker genom vårens elevenkäter, utvecklingssamtalen samt i klassråd, elevråd och skolråd. I oktober kartlägger eleverna sin skolmiljö genom Husmodellen”, i syfte att ta reda på var de känner sig trygga resp. otrygga.

Den mobbingförebyggande gruppen (STOP-IT) kartlägger den sociala situationen i klasserna två ggr per läsår med hjälp av klasslärare och kamratstödjare. Klassläraren samtalar med klassens kamratstödjare varje vecka.

4.2. Områden som berörts i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

4.3. Redovisning av kartläggningens resultat och analys

Analysen av våra kartläggningar under läsåret 2015/2016 samt resultatet från elevenkäten som genomfördes VT 2016 visar att vi har en skola och ett fritidshem, som de allra flesta elever upplever som tryggt, men att det finns platser på skolan/fritids/skolgården där några elever ibland känner sig mindre trygga.

5. FÖREBYGGANDE ARBETE

Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Syftet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De konkreta insatser som planeras utgår från den kartläggning som gjorts.

5.1. Konkreta insatser utifrån årets kartläggning och utvärderingen av föregående plan

Insats	Verksamhetsform	Mål att uppnå/önskvärd effekt	Ansvar/person	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Öka vuxennärvaron vid de platser där eleverna känner sig mindre trygga. Karta med dessa platser finns uppsatta bredvid vårt schema för rastvärdar, som en påminnelse om att vi ska ha extra kontroll över dessa områden,	Raster	Barnen ska känna sig trygga på hela skolområdet.	All personal	Hela läsåret	Kontinuerligt under läsåret och varje år senast 15 oktober.
Förbereda raster och arrangera rastaktiviteter.	Raster	Alla elever ska ha en "bra" och meningsfull rast	Klasslärare och all personal	Hela läsåret	Kontinuerligt under läsåret
Öka vuxen närvaron på fritids där eleverna känner sig mindre trygga samt se "över" lokalanvändningen för ökad ro och trygghet.	Fritids	Alla elever ska känna sig trygga på fritids.	Fritidspersonal	Hela läsåret	Kontinuerligt under läsåret.

6. ATT UPPTÄCKA, ANMÄLA OCH ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING (gäller skoltid och fritidstid)

Se Utbildningsförvaltningens rutin för anmälan och handläggning av kränkande behandling och definitioner och begrepp ur Allmänna råd LÄNKAR

All personal är skyldig att motverka att diskriminerande handling uppkommer och om så ändå sker, ingripa så att den upphör. Uppgifter från elever och föräldrar om alla typer av diskrimineringar ska tas på allvar och åtgärder vidtas. Känslan av att vara utsatt, av personal eller elev, är en *subjektiv* känsla och får inte negligeras.

6.1. Rutiner – information till barn, elever och vårdnadshavare om hur de ska anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

- Elev eller förälder till ett barn som utsatts för kränkande behandling ska i första hand vända sig till klassläraren, fritidspersonal eller någon i STOP-IT gruppen. Det går också alltid bra att ta kontakt med rektor eller bitr. rektor. Denna rutin informerar klassläraren föräldrarna om på höstens föräldramöten samt samtalar regelbundet med eleverna om.
- På skolans hemsida finns på startsidan en länk – Anmälan kränkande behandling – där vårdnadshavare direkt kan anmäla kränkningar och trakasserier till utbildningsförvaltningen. Detta informerar rektor om på höstens föräldramöte.

Rutiner för personalens respektive chefs skyldighet att anmäla

- All personal som får kännedom om att elev blivit kränkt ska genast anmäla det till rektor och till bitr.rektor. Detta ska ske genom att skolans blankett för anmälan till rektor fylls i och mejlas till rektor och bitr.rektor. Bitr. rektor fyller sedan i utbildningsförvaltningens blankett för *anmälan av kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier* och mejlar den till skolhuvudmannen. Anmälan mejlas också till rektor.
- Nyanställd personal får vetskap om rutinen vid introduktionen och rektor påminner om den vid varje APT. Under APT:n i september, och vid behov under andra personalträffar, diskuteras vad kränkningar kan vara med all personal.

6.2. Rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation avseende diskriminering och kränkande behandling

- Klassläraren, fritidspedagogen, Stop IT-vuxen och/eller annan vuxen som eleven känner sig trygg med genomför ett samtal med den elev som blivit kränkt.
- Klassläraren, fritidspedagogen, Stop IT-vuxen och/eller annan vuxen som eleven/eleverna känner sig trygg(a) med genomför ett samtal med den/de som utpekats som ansvarig för kränkningen.
- Föräldrarna till all inblandade elever kontaktas.
- Åtgärder för att kränkningarna ska upphöra planeras och genomförs. Uppföljande möte planeras in.
- Bitr.rektor dokumentar med hjälp av berörd personal utredningen och genomförda åtgärder på blanketten *Utredning av kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier* och mejlar den till skolhuvudmannen. Rektor informeras.

6.3. Rutin när personal har kränkt barn/elever

- Elev eller förälder till ett barn som utsatts för kränkande behandling av personal ska vända sig till rektor, bitr. rektor eller annan personal de känner förtroende för. Denna rutin informerar klassläraren föräldrarna om på höstens föräldramöten samt klassläraren pratar med eleverna om.
- All personal ska ingripa och meddela rektor om personal uppträtt kränkande mot elev/elever.
- Rektor kallar den som kränkt till ett samtal, utreder händelsen och dokumenterar vad som framkommit i samtalet.
- Vid konstaterad kränkning anmäler rektor händelsen till HR-center, som utifrån händelsens art bedömer om eventuella arbetsrättsliga åtgärder.

6.4. Rutin för revidering av periodens plan och fastställande av nästkommande plan – datum

- Under de första skolveckorna på hösten läser all personal igenom planen och diskuterar den i arbetslagen. Ändrings- och tilläggsförslag dokumenteras.
- På höstens första föräldramöte informeras föräldrarna om skolans värdegrundsarbete, ”plan mot diskriminering och kränkande behandling” och ges möjlighet att komma med synpunkter.
- Varje klass genomför gruppdiskussioner utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Under hela läsåret tas den upp på arbetsplatsträffar, elevråd, STOP IT och kamratstödjare, skolråd och föräldraförening.
- Eleverna kartlägger skolmiljön med hjälp av Husmodellen senast 7 oktober.
- Under vårterminen genomförs en elevenkät bla angående trygghet.
- Utifrån svaren på trivselenkäten och övrigt som framkommit under ovanstående punkter revideras nuvarande plan inför nästa läsår. Detta ska vara gjort senast 7 oktober 2017.

7. DELAKTIGHET I ÅRETS ARBETE

7.1. Beskriv hur barnen/eleverna ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

- Varje klass genomför varje läsår gruppdiskussioner utifrån diskrimineringsgrunderna
- Under hela läsåret samtalar vi om värdegrunds- och likabehandlingsfrågor på klassråd och elevråd.
- Med hjälp av STOP IT-vuxna och klassläraren håller kamratstödjarna i värdegrundsövningar i sina klasser
- Eleverna samtalar om värdegrund- och likabehandlingsfrågor i sina klasser, bl.a på VIP-tid
- Eleverna fyller i en kartläggning och får lämna synpunkter på tryggheten i sin skolmiljö med hjälp av ”Husmodellen”
- Eleverna deltar i fadderverksamheten
- Elevrådets dag
- Fair play/fair day

7.2. Beskriv hur personalen ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

- All nyanställd personal får information om skolans värdegrundsarbete och arbete mot diskriminering och kränkande behandling och rutiner kring detta. De får också skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt muntlig information om den.
- Vid varje läsårsstart aktualiseras skolans värdegrund- och likabehandlingsarbete för all personal. Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling aktualiseras och ansvarsområden klargörs och delas ut.

8. ATT GÖRA PLANEN KÄND - FÖRANKRING

- Vid varje läsårsstart behandlas i undervisningen skolans regler samt innehållet i skolans *plan mot diskriminering och kränkande behandling* i varje klass. Anvariga för detta är klassläraren.
- Planen presenteras för föräldrar under höstens föräldramöten. Ansvarig för detta är rektor. Planen finns tillgänglig för vårdnadshavare på skolans hemsida.
- All nyanställd personal får information om skolans *plan mot diskriminering och kränkande behandling*.
- Vid varje läsårsstart aktualiseras skolans *plan mot diskriminering och kränkande behandling* för all personal.